

Национальностнуудай Соевдтэ

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соевдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 52 (5723) | 1949 он, мартын 16, среда | Өдөр 20 мин.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ТҮГЭС ХҮСЭН

СССР-эй Верховно Соевдэй эвэрхүү нэгэн ханалтай ба патриотизм гээшэ манай ороной бүхы на ца ба арадууде илган халгагдаж бэшэ, харин нэгэ бүлэ ахадүүнэр болгон нэгэдхэдэг юм.

патриотизм соо тааршагүйгөөр тааран зохиодно. Советскэ патриотизм гээшэ манай ороной бүхы на ца ба арадууде илган халгагдаж бэшэ, харин нэгэ бүлэ ахадүүнэр болгон нэгэдхэдэг юм.

Мартын 11-дэ СССР-эй Верховно Совет өөрингөө хүдэлмэриэе үргэлжлүүлбэ. Угөөнэй 11 часта Кремлевско ордоной Ехэ зал соо Национальностнуудай Соевдэй заседанин үйлэж нэгэдэбэ. Президиумдэ Национальностнуудай Соевдэй, Түрүүлгшэ депутат В. В. Кузнецовой, тэрэнэй орлогшонор—депутатууд Ч. А. Асланова болон П. А. Левинский, мүн правительствена ложоноудта нүхэд А. И. Микоянай, Н. А. Булганинай, А. Н. Косыгинай, Н. М. Швернигай, М. Ф. Шкирятовай, СССР-эй Верховно Соевдэй Президиумэй гэгшүүдэй болон министрүүдэй орожо ерэхэдэнэ, депутатууд уни удаан алыгаташалгануудаар угтана.

Түрүүлгшээр хуугша депутат В. В. Кузнецов болбол Бюджетнэ комиссини нэмэлтэ элидхэл хэхин тулада Национальностнуудай Соевдэй Бюджетнэ комиссини түрүүлгшэ депутат И. С. Хохловто үгэ үгэнэ. СССР-эй Верховно Соевдэй баталамжа дээрэ Правительствоаар табигдайлан Гүрэнэй бюджетэй проект болбол дайнай үлүүлэй сталинско-сталинске национальна политикын принципүүде тон элээр тодорхойлоно.

Союзна республикануудай бюджетүүд 1948 ондо 85,4 миллиард түхэриг байлаан аад. 1949 ондо 92,4 миллиард түхэриг болтороо ехэ болхон. Союзна республикануудай бюджетүүддэ дийлэнхи арадай ажыхы, арадай гэгээрэл ба элээр хэсхилжэ мүнэнг зөөрөөр хангаха ябадалда зориулагдана. Эдэ заринуудэй дийлэнхи хубинь — 62,6 миллиард түхэригын — ажабайдай-социальна хэрэгсэлүүдтэ зориулагдана байна.

Советскэ Союзай бүхы нотагудтай байгуулалтын агуухэ хүдэлмэри бурьялан ябуулагдажа байна Ородууд ба украинцууд, белорусууд ба грузинууд, азербайджанцууд ба армянууд, туркменүүд ба узбегүүд, казакүүд ба киргизүүд, латышууд ба эстонцууд — советскэ арад бүхылөө коммунизмын түлөө тэмсэлдэ өөһэлдгөө хуысе нэгдэн зангидана, Эхэ оронойнгоо тэнгилэн хани байхы түлөө эбтэй зөтгөөр ба эсшэ сусашагүйгөөр ажалайна.

БМАССР-эй Верховно Соевдэй Президиумдэ

Хажан Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соевдэй Президиумэй элдхэтэ заседани болобо. Президиум болбол «Хүдэлмэринин дэриэ найман часта ба хүдэлмэринин неделение долоон хонгоно ороуула хуай, хүдэлмэришэд ба алыгаагшаддай предприни ба эмхэ-зургаанууднаа өөрөө мэдээд гаржа охино ябадале хорихо тухай» СССР-эй Верховно Соевдэй Президиумэй 1940 оной июниин 26-ай Указай хэрэг дээрэ эрэгтэ бөдөлүлдэгжэ байлаан тухай Улан-Удын Лениний орденото паровозо-вагонно заводоу директор нүхэр Парамоновой элидхэл шагнаба.

Удаань Президиум болбол сүүдэй шидхэбэринүүдэй гүйсэдхэгдгөөг байлаан тухайда оронон гомодолнууд ба мэдүүлгүнүүде харжа үзэлдэ тухай республикын юстициин министрн орлогшо нүхэр Триншинэй элидхэл дуулаба. Мүн аймаг дотороо олон хүүгэдтэй эхэ-нүүде шагнада табилга тухай, мүн шагналда хүртээн экзэнуудтэ шагналысье барюула тухай ажалшаддай депутатуудай Прибайкальска аймагай Соевдэй гүйсэджомой түрүүлгшэ нүхэр Белинай элидхэл дуулаба байна.

Президиумэй заседани хадаа элдэлидхэлүүд тушаа зохино тогтоол баталан абаба.

Хүдөө ажыхы хэргээн бодхоолгоор нилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаба. Республика дотор хүдөө нотагууде социалистическээр шүндэжэн байгуула тушаа анха түрүүлшын ехэхэн алхамууд хэгдээ. Мүн тэршэлэн культурна байгуулалтын талаарше амжалтанууд туйлагдаба.

Депутат Лаисс болбол СССР-эй 1949 оной Гүрэнэй бюджетне бюджетнэ комиссинин заабаринуудтайгаар баталжа гэгэн дурадхал оруула.

Депутат А. Абдурахманов гэгшэ (Узбекскэ ССР) Узбекстанай арадай ажыхын амжалтануудта сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, республикын промышленность 1948 ондо продукция бүтээн гаргалы 1947 онойхило орходоо 12 процент хүртэр ехэ болгобо гэжэ мэдээсэнэ.

(Нүгшэнхөөн хойшо 30 жэлэй ойдо)

ШАНАРАЙ ПОЛИТИЧЕСКЭ ХУРАЛСАЛ

Министр гэгшэ хүрээдэй хуралдаануудад оролцоно...

Министр гэгшэ хүрээдэй хуралдаануудад оролцоно...

Министр гэгшэ хүрээдэй хуралдаануудад оролцоно...

Л. Ринчино.

Бултадаа нуралсана

МУХАРШЭБЭР. ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой хоёрдох пленум болбол партийна организацинуудай зорилгоонууде тодорхойлох зуураа, коммунистуудай политическэ хуралсалые үндэсөөрнэй хайжаруулые партийна организацинууде уялгалхан байна.

Пленумэй тус эрилтые дүргэлтэ болгон Подлопатинска территориялна партийна организаци (секретаринь нүхэр Бухальцев) коммунистуудай политическэ хуралсалда ехэхэн анхаралаа хандуулна. Партийна организацин бүхэе коммунистууд хуралсалда хабаадуулагданхай. Политическэ хурал бэлдэхтэй коммунистууд нүхэд И. Кальсин, В. Кальсина, П. Бухальцев гэгшэд марксизм-ленинизмын

теорие бээе даагаад хайнаар шуудналд.

ВКП(б)-гэй гэгшүүд нүхэд Багадаев, Кальсин гэгшэд гансахан өөлдөө хайнаар хурадаг бэшэ, мүн бусадта туһаламжа үзүүлдэг байна. Нүхэр Багадаев бээе даан хурагшад дунда элдэб хөөрэлдөөнүүд ба консультацинууде тон хонирхолтойгоор үнгэргэдэг юм. Мүн «Авангард» колхозой дэргэдхи коммунист нүхэр Кальсинэй хүтэлбэрилдэг политическай кружка хуралсалалгаа программые хайнаар ябуулжа байна. Түүн коммунистууд Григорьев, Разгильдеев гэгшэд программаа дүүргүүтэй ябанад.

В. Ганус.

Марксизм-ленинизмын үдэшин университет

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой марксизм-ленинизмын үдэшин университеттэ 300 гаран студентууд, комсомоленууд ба багш хүүхэд хуралдаануудад оролцоно...

дадууд бин. ВКП(б)-гэй түүхын курсые заадаг түүхын наукануудай кандидат нүхэр Шатилов, түүхын наукануудай кандидат нүхэр Тюшев, пединституудай директорые орлогшо нүхэр Аксенов, мүн республикын эрхим пропагандистнуудай нэгэнинь болохо нүхэр Кузнецкий гэгшэд лекцинууде хайнаар бэлдэжэ, хонирхолтойгоор ба шанартайгаар уншадаг.

Семинарска занягинууд дээрэше, экзаменуудааше үгэхэдөө тон олон хурагшаднай отлична ба хайн сэнгэлтэнүүдые абадаг юм. Жэшээлхэдэ, Кооптехникумэй хурагшас М. Мункоева, Педучилищын хурагшас М. Бадмаева, Пединституудай хурагшас нүхэр Руднева, Зооветинституудай хурагшас нүхэр Давыдов, ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой пропагандын таһагай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Караманов болон бусад эрхим хайнаар хураанад.

Гэбшье, үдэшин университетэй хүдэлмэридэ олон дутагданууд бин. Семинар занягинууднаа гээгэдэдэг ба олон предметүүдээр

зачедуудаа үгөөгүй хурагшад бин хайнаар. Гэдэнэй тоодо горОНО-гэй инспектор нүхэр Мурзина, ВЛКСМ-эй Горкомой секретарь М. Гапоненко, Улан-Удэ станциин вагрино участогай начальник Г. В. Карпов, кинофикациян Управлениин начальнигай орлогшо Н. Ф. Ткаченко, ВМАССР-эй Верховно сүүдэй гэгшүүн Э. С. Алашкевич ба бусад ороно.

Мүн хурахаа бэрхшээгээд, университетдээ гараханшье хүнүүд бин. Денпогой инженер А. А. Горлачев, № 20 хургуулин багша Кузмичева, ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой инструктор И. Н. Окружин, Минторгын хүдэлмэрилэгшэ Р. С. Южук гэгшэд занягинуудтаа ерэхээе болшоно. Тибшье гэдэндэ партийна организацинуудай згөө ямаршье хэмжээ абагагүй байна.

Үдэшин университет политическэ гэгээрэлэй хэрэгтэ ехэхэн үүргэтэй байна. Тэрэнэй хүдэлмэридэ городой партийна организацинууд халуун туһаламжа үзүүлдэг ёстой.

С. Кузнецов, университетэй директор.

Марксизм-ленинизмын үдэшин университеттэ 300 гаран хүн хураана. Энэ партийна, советскэ, научна хүдэлмэрилэгшэ хуралдаануудад оролцоно...

ВКП(б)-гэй ТҮҮХЭ ШУДАЛАГШАДТА ТУҢАЛАМЖА

РСДРП-гэй I СЪЕЗД

1898 оной мартын 13-да Минск гордто зарлахан байна. Партинын түүхэдхи хоёрдох үеые тодорхойлох зуураа, В. И. Ленин «Юу хэхэб?» гэжэ зохиол соогоо 1898 ондо партине байгуулха ябадал хадаа тэрэ үеын социал-демократуудай эгээн бүтээжэ шадаха хэрэг байхан юм,— гэжэ тэмдэглээн байна.

Нэгэдхи съезд дээрэ В. И. Ленин, И. В. Сталин байлсаггүйнэ. Тэрэ үедэ Ленин Сибирьтэ сүлэлгэдэ байгаа. Тинхэдэ нүхэр Сталин 17 наһатай байһан ба Тифлискэ Главна түмэр харгын мастерскойнуудай хүдэлмэрилэгшэ марксистска кружогууде хүтэлбэрилжэ эхилһэн байгаа.

Съездэ зургаан организацинууднаа 9 делегадууд байлсаа хэн. «Хүдэлмэрилээн ангиёе сүлөөлгын түлөө тэмсэлэй союзай» Петербургска, Московско, Екатеринославска, Киевскэ организацинууд нэгэ-нэгэ делегалууде, «Хүдэлмэрилээнэй» Петербургска, Киевскэ групп—хоёр делегалды ба «Бунд» гэжэ еврейскэ хүдэлмэрилээнэй партинын организаци—гурбан делегалууде эльгээн байгаа.

Нэгэдхи съездын шиндхэбэри-нүүдэй эмхидхэлэй устав зохиолгы ба «Российска социал-демократическа хүдэлмэрилээнэй партинын манифест» баталан абалгы тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партинын нэгэдхи съезд дээрэ

баталагдан «Манифест» мүнөө юрз лэ түүхэтэ удхашанартай байна. Ушар нимээшэ энэ талаар тэрэн тухай хэлэхэдэ болоно. Пролетариат болбол капитализмын хүгжэлтэтэй нэгэн хамта урған гарана гэжэ «Манифест» соо хэлэгдэнэ. Энэ хадаа мүн ангийн тэмсэлые хүгжөөнэ.

Хүдэлмэрилээнэй хүдэлмэрилээн түүршын алхамууд бутаранги ба зүндөө гарадаг байһан дээрэ энэ нотагай хүсэлүүдые, кружогууде ба организацинууде нэгэн «Российска социал-демократическа хүдэлмэрилээнэй парти» болгон нэгдүүлхэ саг тулахан байгаа. Ушар нимээшэ эдэ организацинууд тус съездые зарлахан байха юм.

Ангийн тэмсэлэй шэнэ үедэ шэлжэн оролго съезд зарлалгаар бэхжүүлэгдэнэ гэжэ «Манифест» дотор онсо тэмдэглэгдэнэ байна. «Хүдэлмэрилээн ангиёе сүлөөлгэ болбол гансахан лэ тэрэнэй өөлдөө хэрэг байха ёстой» гэжэн Марксин үгэнүүд «Манифест» дотор оруулагдан байха юм. Ушар нимээшэ социал-демократическа парти болбол өөлдөөнөө ябуулганууде энэ уласхоорондын социал-демократин гол үндэй хууригай холболдуулан ябуулха ёстой болоно. Энэ «Манифестын» зарим зүйлүүднэ зүб байбашье, тэрэ хадаа тон тодорхой бэшэ ба гүйсэд тог-

Большевизмын гайхамшагта вожднорой нэгэн, Ленин ба Сталиной ойрын соратник Яков Михайлович Свердлов гушан жэлэй саада тээ, 1919 оной мартын 16-да нүгшэн байна.

Я. М. Свердлов большевистскэ партине байгуулхын түлөө тэмсэлэй үедэше, Октябрьска социалистическэ революциин эжелүүдтэше, дэлхэй дээрэ аяха түрүүшын социалистическэ гүрэнэй үндэс хуури табилгын үедэше манай партинын тон ехэ хүтэлбэрилэгшэнь байһан юм. Тэрэ болбол большевизмын агуухэ тугта үнэн шүтэнги байһан ба революциин хэрэгтэй түлөө тэмсэлдэ аюул ба хэлбэрилтэ гээшые мэдэхэгүй байһан юм. Я. М. Свердлов болбол партинын хэрэгтэй түлөө ами бээе хайрадаггүй ба дайсадтай хайра гамгүйгөөр, хатуу шангаар тэмсэдэг байгаа. Өөрингөө Эхэ ороние, тэрэнэй арадууде халуунаар ба хизаарлашагүй ехээр инагладаг байгаа.

Революционно ажал-ябуулгаа эхилһэн түрүүшынгээ үдэрһе хойшо ленинскэ үзэл суртал баримталжа, Свердлов болбол меньшевигүүд ба эсернууде элрүүлжэ сохидог, олонитые революционно тулалдаануудта бэлдэхэдэг байгаа. Тэрэнэй эмхидхэгшэ ба агитатор байһан онсо талант 1905 оной революциин халуун үдэрнүүдтэ эли тодоор харагдаа хэн. Яков Свердлов тэрэ үедэ Екатеринбургта (мүнөө Свердловск) большевистскэ партинын комитетдэе толгойлон, тэндэ хүдэлмэрилээнэй депутатуудай Советүүдые хүтэлбэрилһэн байгаа.

Хаанта засагай правительство большевигүүдые хатуу шангаар хэхэдэг байгаа. 1906 оной зун Я. М. Свердлов болбол Пермьдэ (мүнөө Молотов город) полицида баригдажа, хоёр жэлһээ үлүү саг соо хэрэмдэ хаагдананайнгаа һүүлээр Нарыска хизаар сүлдэгдэнэ байна. 1912 ондо шадаритайгаар тэрэбээе гараһанайнгаа һүүлээр, Я. М. Свердлов Петербургда нүхэд Сталин ба Молотовтой хамта революционно хүдэлмэри ябуулба. Прагада болоһон партинын конференци дээрэ заочноор большевистскэ партинын ЦК-гэй гэгшүүдэ хунгагдан Я. М. Свердлов партинын организацинууде бэхжүүлхэ ба орон дотор революционно хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ хүдэлмэрилээн нүхэр Сталинга халуунаар туйлаһан байна.

1913 ондо Сталин ба Свердлов хоёр арестовалагдажа, Туруханска хизаар, холын хойто зүгтэ сүлдэгдэнэ юм. Энэ йүүлшынгээ сүлдэгдөө Я. М. Свердлов нүхэр Сталин шэнги 1917 оной мартада, хаанта засагые хүмэроулэн унагаһанай һүүлээр бусаһан байха юм. И. В. Сталинтай хамта нүхэр Свердлов партине эсбэгтэ восстанида хамдуулан партинын VI съездын хүдэлмэрие хүтэлбэрилбэ. Нүхэр Сталинаар толгойлогдожо байгаа восстание хүтэлбэрилхэ Партийна центртэй гэгшүүн байһан Я. М. Свердлов Агуухэ Октябрь-

ска социалистическэ революцие үнгэргэлгэдэ туйлай ехэ үүргэ дүргээн байна. Я. М. Свердлов советскэ гүрение байгуулха хэрэгтэ Ленин ба Сталиной ойрын туһалагшан болоно. 1917 оной ноябрда Бухароскойска Центральна Гүйсэдхэе Комитетдэй (ВЦИК) түрүүлэгшээр хунгагданба. Энэ харюусалгагай тушаалда Я. М. Свердловой хэхэн ажал-ябуулга хадаа Ленин—Сталиной партинын агуухэ творческо хусые эли тодоор гэршээн харуулба. «Я. М. Свердлов шэнги нимэ агуухэе байгуулгыне ургуулан гаргаһан парти болбол хушан байдалые һандаргаһандаа адли мүн тиимэ хайнаар шэнэ байдал байгуулжа шадаха байна гэжэ зоригтойгоор хэлэхэдэ болоно» (И. Сталин).

Олонитгэдэ түшгэлжэ, парти ба советскэ засагые тойруулан гэдэнэрие нигтаруулжа Свердлов болбол партинын шугамые этигэл түгэсөөр ба эрид шангаар ябуулдаг, хүдэлмэрилээн-таряшанай республикын дайсадтай хайра гамгүйгөөр тэмсэдэг байгаа. Тэрэ болбол засагай органууде байгуулдаг ба бэхжүүлдэг, тэдэнэрэй хүдэлмэрие дээр бүри хүтэлбэрилдэг, олон мянган хүнүүдтэй харилсаа холбоотой байдаг хэн. Я. М. Свердлов Советскэ Арминие эмхидхэхэ ябадалда эдбхэнтэй-гээр хабаадалсаһан байна.

Я. М. Свердлов деревнидхи хүдэлмэридэ туйлай ехэ анхирал хандуулдаг байгаа. Тэрэнэй сэхэ хүтэлбэри дороз газарые национализацияга үнгэргэгдэнэ, үгытэй-шүүлэй комитетүүд байгуулагдан, үгытэйшүүл ба дунда шадал-тадта газар ба ээр эмсэг хубаагдажа үгтэнэ, хүдэлмэрилээнэй хэрэглэхэ тарянай бэлдхэл хэгдэнэ ба бэшэ бусад хүдэлмэри-нүүд ябуулагдан байха юм.

Советскэ байгуулалтын энэ үедэ Свердловой гайхамшагтай бэрхэ эмхидхэлэй шадари илангай тодоор харагдаһан байна. Энэ шадариене Ленин ба Сталин нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэгшэ хэн.

Марксистско-ленинскэ теорие, шуудлал олон жэлэй хүдэлмэри, революционно-большевигой туйлай ехэ практическа дүй дүршэл, революциин сээс мэргэн вожднор Ленин ба Сталинтай хамта ажал-лаһан ябадал—эдэ бүгэдэ хадаа Я. М. Свердловой ажал-ябуулгада ашаг үрэтэ туһаламжа хүргэдэг байһан юм.

Я. М. Свердловой ажабайдал хадаа залуу советскэ республике бэхжүүлхын түлөө тэмсэлэй халуун үедэ таһарһан байна. Большевигүүдэй партинын эрхим эмхидхэгшэ нэгэн Яков Михайлович эрэлхэг ба харуул хайхан образ олон миллион советскэ хүнүүдые коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ зоригжуудна.

П. ХАДАЛОВ.

Нэмэлтэ түлбэридэ—15 хони

Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозной ОФФ Торинь аймагай түрүү фермэнүүдэй нэгэниинь болонхой.

хони абаба. Тэрэшэлэн хонинол С. Дашижапов, Ч. Цыденов гэгшэд түл абагыне үлүүлэн дүргээд, 5-10 хони абahan байха юм.

П. Раднаев.

38 гүүннээ 38 унага абахаб

Мал ажалал түрүүшүлэй республиканска суглаанда хабардагшад хандалгада харюу болгон, республикын адуушад дунда дэлгэрһэн социалистичэскэ мурьсөөндэ оролсобод.

бир тарганаар ондо оруулжа байна.

Гүүдье ороондо оруулжа абадале ба түрэхэ гүүдэй хойноогоо харуулагыне зүбөөр эмхидхэхын түлөө зоотехническэ туралсалда эдэбхитэйгээр хабардалсага байна.

Батомунко Ракшесв, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой адуушан.

Манай магтаалта хаалишан

—Гажаднай багаһаа хойшо ажал худэлмэридэ абьяастай байһан хадаа ходоодоо түрүүлжэ ябана даа, — гэжэ Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд эрхим хаалишан Дондокова тухай хөөрөлдэдэг юм.

Унгаргэжэ жэлдэ нүхэр Дондокова 15 үнэз түрүүлжэ, түлүүдыень бүрин бүтөөнөөр ондо орууһан байна.

Мүнөө Дондоковагай харууһалдаг үнээд барандаа тобир тарганаар ондо орожо байһай. 1949 ондо улам ехэ амжалта туйлахын түлөө социалистическэ мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, шэнэ уялгануудые абahan байна.

Б. Буянтуев, Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Улаан-Удэ физкультурна коллективтүүд профессорско-ассистентско санын уридаанда олоороо хабардалсаа. Уридаанда Бурят-Монголой педагогитүүдэй салангад һайн амжалтануудые харуулба.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

ДАРХАНАЙ МЭРГЭЖЭЛ ШУДАЛНА

Дээдэ Ушөөтын эхин хургуулиин (Зээд) 4-дэй классай хурагша Цыденов Лубсан эрхимээр хураһаһаа гадна, сүлөөтэй сагтаа модоно дарханай мэргэжэлье шудална.

хашуулай бригадада худэлмэрлэжэ, шэнэ клуб барилсаһан байха юм. Мүнөө энэ эдир дархан стол, стул, шкаф, абдар гэхэ мэтые гое һайханаар хэдэг болонхой.

Ц. Донгитов.

УРАНЗОХӨОЛШОДОЙ СОЮЗДА

Бурят-Монголой Советскэ уранзохоолшодой Союзда БМАССР-эй габьяата артист Ц. Шагжинай «Уэллшэ» гэжэ нэгэ акттай пьесэ уншагдаба. Эндэ сугларан уран-

зохоолшод, драматургнууд ба бусад тус пьесые зүбшэн хэлсэжэ, тэрэнэй тон шухала байһаниинь тэмдэглэбэ.

Ц. Будаев.

ТУРҮҮ МАГАЗИН

Бичурын аймагай Заганай сельпогой №1 магазин унгаргэжэ жэлдэ хойшо аймаг соогоо түрүү магазинуудай нэгэн гэжэ тоологдоно.

абагшадта тон ханамжатайгаар хандадаг. Тинмэ дээрэһээ энэ магазин эд бараанай эрьсын талаар хараһаа харада даалгбарая дүргэдэг. Жэ, шээлхэдэ, энэ оной январин түсэбье 117, февралын түсэбье 107 процент дүргэһэн байна.

Ц. Будаев.

ШУДАРГУУ ХҮГШЭН

Вера Гребинчук колхозой гахайе найман жэл соо харууһалжа байна. Тингээд гахай харууһалжа тодхол олоһон нилээд дүршэлтэй хүгшэн юм. Тинмэһээ гахайгаа һайнаар харууһалхаа гадна, жэл

бүхэндэ түл олоор абадаг байна. Вера хүгшэн ниитын худэлмэридэ шударгуугаар хандадаг. Мүн хөөрөлдөө үнгэрэлгэ, газетэ, журнал уншалгаһаа таһардаггүй байха юм.

Н. Халзанов.

ХИЗААРБЕ ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ КОНФЕРЕНЦИ

Мартын 20-до академик Обручовой нэрэмжэтэ Кыятын музейдэ хизаарбэ шэнжэлэгшэдэй аймагай түрүүшын конференци унгаргэглэһэнэ.

далсаха байна. Тэдэнэр аймагайгаа колхозуудта тарянай полихамгаалха модото полсануудые бии болгохо, нотагай түрүхэй эдүүдэ аймагайгаа промышленностьда хэрэглэжэ гэхэ мэтын асуудалуудые зүбшэн хэлсэхэ юм.

А. Смирнов.

ИРКУТСКИЙ АРТИСТНАР СЭЛЭНГЭДЭЙ

Һаяхан Иркутск гороной циркын артистнар (7 хүн) Сэлэнгын аймагай колхознигуудта, аймцентрын ажалшадта ба Галуута-Нуурай шахтын худэлмэришэдтэ цирковой

номернуудые харуулба. Мүн лилипут-артистнар һонирхолтой концерт харуулаа.

В. Бадашкеев.

ЭЛЕКТРЫН ГАЛ ЯЛАРНА

Иволгын аймагай «Осоавиахим» колхоз электрын галтай болоо. Энэ колхозой электростанци бүхэ колхознигуудай гэр байрануудта ба малай фермэнүүдтэ гэрэл үгэхэһөө гадна, модо хөрөөдэхэ рама,

тээрмэ гэхэ мэтые худэлгэхэ байна. Мүн эндэ колхозно радиоузел түхээрүгдэжэ, һаяар ашаглалгада оруулагдаһан.

БҮХЭСОЮЗНА ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Ермил Николаевич Мионов 9 наһатайһаа хойшо агнуури хэжэ эхилһэн юм. 10 наһатайһаа энэ эдир ангуушан үнэгэ, шонго ба бусад ангуудые баридаг болоһон байна.

тажа хэдэ инвалид болобошые, «һураһан юумэ һураар татуулахагүй» гэхэн оньһон үгын удхатай, агнуури гэхэдэ амар һуудаггүй юм. Жэһээлхэдэ, 1947 ондо 1000 гаран ондатра, 5 шонго, 15 үнэгэ барнжа, хамта дээрээ 15 мянган түхээрүгэй ангай арһа тушааһан байна. 1948 ондо баһа муу бэшэ амжалтануудые туйлаа. Мүн энэ жэлэй январь һара соо 12 үнэгэ, нэгэ шөлүүһ, 2 шонго ба бусад ангуудые барнба.

Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө нүхэр Мионов олон дахин шагнадаһан байха юм. Мүнөө Бүхэсоюзна нэгэдэхи шанда хүртэбэ.

Ц. Цыдыпов.

ҺУРАГША — АНГУУШАН

Дээдэ-Ушөөтын эхин хургуулиин (Зээд) 4-дэй классай хурагша Цыденов-Еши Сандипов амаралтынгаа үдэрүүдтэ агнуури хэдэг юм.

Энэ эдир ангуушан үнгаргэжэ түбэлэй үе соо 2 үнэгэ алаба.

Ц. Донгитов.

Эрхим хонишон Хандажам

Мал ажалал түрүүшүлэй республиканска суглаанда байлсаха хүндэтгэ эрхэ олоһон юрын ажалша экзэриые харанабди. Энэ хадаа Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой гэшүүн, «Республикын эрхим хонишон» гэхэн нэрэзэргэтэй Хандажам Жигмитова болоно.

1932 он. Хүдөө ажахые коллективизацилын түрүхтэ үе. Тэрэ үедэ, колхозно байгуулалтын түлөө, хамтын мал ажалыг хүтжөөхын түлөө эсэнэ сусаһагүйдөөр оролдодог нүхэр Жигмитовае колхозой правлени болбол 350 толгой хонитой нэгэ отарые даагшаар томиллоо һэн. Энэ хадаа алдарт ажалайнгаа замда гэшхэн орохо эхин түрүүшын амжалтата хэрэгшэ алхам мүн байгаа.

Тээд, тэрэнэй дура зоригһын нугаргагүй, улам эршэтэ ажал габьяла тээшэ тэгүүлэгшэ бэлэй.

— Арбан долоон жэлдэ хоник ажалда худэлмэрлэхэ зуураа, хони харууһалгаар бага ээргэ дүршэлтэй боложо, ажал дээрээ нэгэ хэдэ амжалта туйлаһан байна. Анханда минни даадаг отара гээгдэнги отарануудай нэгэн байһан юм. Имагтал зоотехническэ наукин заабарине бодото ажал дээрэ бөөлүүлжэ шаданан дээрээхэ манай отара хараа байса гээгдэлһээ

гаража, хүгжэлтын замда гараһан байна, — гэжэ солото хонишон баяртайгаар хөөрэнэ.

1940 он. Москва. Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабардалсаха — мүнөөнэй бурят эхээрэй хуби заяан тинмэ байгаа. ... Улаан Талмай дээрэ гараад, агуухэхэ Ленин багшынгаа мавзолей тээшэ ошожо ябаһадань, Кремлин Спасска башниин часын сохидолынь агуухэхэ уг зорилго тээшэ — коммунизм тээшэ зоринһон алдарт советскэ арадай түрүхтэ алхамые хэмжэн байхалда гэнэ...

Эсэгэ ороноо хамгаалтын Агуухэхэ дайнай хүшэр хүндэ жэлүүдтэ фронтдо тунгалаһанын зорилгоор, Жигмитова хадаа советскэ

хүнэй үндэр мэдэрэлтэйгээр, улам эршэтэйгээр ажаллаа. Тинмэ ажалайнь үнэн гэршэ «1941—1945 онуудта хэһэн шэн габьяата ажалал түлөө» гэхэн медаль энгэртэнь толорно.

Олон жэлдэ оролдогто гарган ажаллаһан Оронгын талын үнэн эсэхэ энэ басаган 1947 ондо ажалшадтай депутадуудай Иволгын аймагай Советтэй депутатадур һунагдалан юм. — Би хадаа арад зонийнгоо олгоһон нимэ үндэр дээдэ этингэл найдабарине өөрынгөө оролдосото ажаллаар харюулаха, — гэжэ алтан гартта ажалша бурят эхэнэр депутатска үгөө үгөө бэлэй.

1947 ондо нүхэр Жигмитова өөрынгөө даһан 100 эхэ хонинһоо 128 хурьга абажа, тобир тарганаар түлжүүлһэн байха юм. Тэрэнэйнгээ түлөө 36 хони ажалал нэмэлтэ түлбэри абahan байна. Мүн тэрэ жэлдэ хүдөө ажахын аймагай болон республиканска выставкэдэ хабардалсажа, выставкочуудай дипломуудар шагнагдаа һэн.

Тэрэшэлэн унгаргэжэ 1948 ондо хони үхэбэрлэхэ түсэбөө үлүүлэн дүргээд ба нотагай үүлтэрэй хонин бүриһөө 1,8 килограмм нооһо хайшалха түсэбтэй байһан аад, 3 килограмм абahan байна.

Тинн энэ жэлэй үбэлжэлгые хүсэн түтэс бэлэдхэлтэйгээр угтаад, шэнэ жэлэй түрүүшын һара соо 150 хурьгадые хүлээн абahan байха юм.

Ч. Санжиев.

КОЛХОЗНИГУУДА ТАУАЛАМЖА

Ямар радиоузелнуудые бариха хэрэгтэй*

ВТУ—20 БА ТУБ—100 ГЭЖЭ РАДИОАППАРАТУРАНУУД

Мүнөө үедэ саг үргэлжын тогтой 2 янзын түхэлэй аппаратура гаргадаг болонхой. ВТУ—20 гэжэ аппаратура болбол оршон тойрон 4—6 километрын газарта 200 шахуу радиоочкочнуудые хангада шадана.

Зарим колхозууд өөздөнгөө радиоузел бариха гү; али 8-10 километр тухай газарта байгаа хүршэ радиоузелһаа лини татажа асарха гү гэжэ ойлгожо яладаг байна.

1. Заиграйн аймагай Дээдэ Тальцын сельсоветтэй «Красный партизан» артель центральна бууса дээрэ 50 шахуу айлуудтай. Эндэһээ Хандажатай леспрохозой радиоузелһаа 9 километрын газарта бай-

даг. Тингээд тус радиоузел дүтэ байгаа колхозуудые хангажа, өөрынгөө хүсэнэй 90 процентые гаргалсална. Ингээд байхадань «Красный партизан» колхозые радиофикацилын тулада энэ радиоузелһаа шэнэ лини татажа абаһаһанай хэрэг бии гэһэн эсэхэ? Угы даа, тингэһэнэй хэрэггүй. Юундэб гэхэдэ, нэмэлтэ линине хангахын тулада тэрэнэй шадальнь хүрэхэгүй, мүн шэнэ лини байгуулаха хэрэгтэ гаргалшал мүнгөөрөө ТУБ—5 установка худалдажа абаад, колхоз дээрэ табилал гаргашань хураггүй бага болохо ба өөрынгөө колхозой айлуудые радиогоор дүүрэн хангажа шадарха байна бшуу.

2. Кударын аймагай «Искра Ленина» колхоз центральна бууса дээрэ 200 үрхэтэ айттай байна. Тэрэ артельһээ 17 километрын газарта хэлхээ-холбооний Министерствын радиоузел бии юм. Ингээд байхадна колхозодо өөрынгөө радиоузел бариха гү, али тэрэ радиоузелһаа шэнэ лини татажа абаһаһал дээрэтэхэ гү? Тээд тус радиоузелай дүүрэн шадал соогоо худэлдэггүй байһан хадань, тэндэһээ шэнэ лини татажа абаһаад, колхозодо радиотой болгобо гаргашань нилээд бага болохо байна. Хэрбээ өөрын радиоузел шэнээр бариха болоо һаа, переменнэ тогтой электростанцигүй байһан дээрэһээ тэрэн жэшээгүй үнэ эхэтэй болохо байһаниинь мэдээжэ.

Тинмэһээ хүршэ байһан радиоузелые хэрэглэхэ гээшэ тэрэнэй хүсэ

шадальнай запасаи хэр зэргэ ехэ байһан дээрэһээ ба бүхэ радиолыниие барихада хэдэ шэнэһэн гаргаша хэдгэхэ байһан дээрэһээ дулдыдаха ушартай. «Красный партизан» колхозодо хүршэ байһан радиоузелһаа шэнэ лини татажа асархад ба бүхэ гаргашань, тухайһан хэлгэхэдэ, радиоточко бүхэндэ 535 түхээр хүртэхэ байхадань, өөрынгөө радиоузел баряад байбал, нэгэ радиоточкодо 360 түхээр гаргаша хэдгэхэ байба. Тинхэдэ «Искра Ленина» колхозодо өөрынгөө радиоузел бариха болоо һаа, нэгэ радиоточкодо 600 түхээр хүртэхэ байхадань, хүршэ радиоузелһаа лини татажа асархадань 450 түхээр гаргаша хэдгэхэ байна.

Радиоузелнуудые болон радиолыниинүүдые бариха хэрэгые хэн эрхилдэг ба хэнтэй хайшан гээд доһи татажа, радиотой болохо гэһэн асуудал мүн лэ эли тодоор ойлгогдохогүй байдаг. Энэ асуудалые элхишээ. Хэлхээ-холбооний Министерствын радиоузелһаа шэнэ лини татажа радиотой болохо гэһэн ушарнуудта энэ худэлмэриине хээхэ тухай хэлхээ-холбооний аймагуудай конторонууд колхозуудтай договор баталдаг байна. Тинхэдэ шэнэ радиоузелнуудые бариха гэһэн ушарнуудта «Союзтехрадиогой» Бурят-Монголой отделени энэ худэлмэри хээхэ тухай договор баталха болоно.

Б. Дунец.

* Үлгэржэл. Эхлэһил «Б.-М. Вэдьей» 49-дэй номерто.